

## Japonská společnost

**Rozsah:** 2/0

**Ukončení:** zkouška (písemný test)

### **Anotace:**

Kurz je určen studentům bakalářského studia, kteří se chtějí podrobněji seznámit se základními mechanismy fungování současné japonské společnosti, včetně širšího kulturně historického rámce. Absolvent kurzu by měl být schopen správně interpretovat procesy, ke kterým dochází v současném Japonsku, a to nejen v rovině jejich vnějších projevů ale i v jejich hlubších souvislostech.

V úvodu se posluchači zevrubně seznámí se základními metodologickými přístupy ke studiu japonské společnosti, zejména s ohledem na přetrvávající představy o výlučnosti japonského etnika (*nihondžinron*). Druhý blok přednášek shrnuje vývoj japonské společnosti od prohrané války do počátku 21. století, s důrazem na politicko-ekonomický systém. Ve třetím bloku se posluchači seznámí s aktuálními problémy, kterým čelí současná japonská společnost. Závěrečný blok přednášek je pak věnován postavení Japonska v mezinárodním kontextu.

### **Syllabus:**

#### **Blok I.**

1. Teoreticko metodologická východiska studia japonské společnosti
2. Teorie výlučnosti japonského etnika (*nihondžinron*) v období Meidži, Taišó na počátku Šówa (do roku 1945)
3. Metodologické přístupy k japonské společnosti od prohrané války do současnosti

#### **Blok II**

4. Okupace Japonska a formování politického systému „1955“.
5. Japonská společnost v období hospodářského růstu a stability (60. – 80. léta)
6. Krize japonské společnosti od 90. let

#### **Blok III**

7. Demografický vývoj poválečné japonské společnosti
8. Japonská rodina a změny v jejím fungování v poválečném Japonsku
9. Národnostní menšiny, problém diskriminace a sociálního vyloučení v současném Japonsku

#### **Blok IV**

10. Územní spory Japonska
11. Japonská zahraniční a bezpečnostní politika
12. Japonsko na prahu 21. století

### **Povinná literatura:**

Benedict, Ruth, *The Chrysanthemum and the Swords*, Tokyo, Tuttle 1946

M. Collcutt, M. Jansen, I. Kumakura (1997). *Svět Japonska: Kulturní atlas*. Praha: Knižní klub

Doi, Takeo, *Anatomy of Dependence*, Tokyo, Kodansha International 1973

Hall, John Whitney, Reflections on Murakami Yasusuke's 'Ie Society as a Pattern of Civilization', *Journal of Japanese Studies*, Vol. 11, No. 2

Hamaguchi, Eshun, „A Contextual Model of the Japanese: Towards a Methodological Innovation in Japan Studies“, *Journal of Japanese Studies*, 11:2

Hendry, Joy, *Understanding Japanese Society*, London, Routledge 2003

Hook G. eds. (2005). *Japan's international relations: Politics, economics and security*. London: Routledge

Johnson, Chalmer, *MITI and the Japanese Miracle*, Stanford, Stanford University Press 1982

Murakami Yasusuke, „Ie Society as a Pattern of Civilization“, *Journal of Japanese Studies*, Vol. 10, No. 2.

Lebra, Sugiyama, "Is Japan an Ie Society, and Ie Society a Civilization?", *Journal of Japanese Studies*, Vol. 11, No. 2

Nakane, Chie, *Japanese Society*, Berkeley : University of California Press, 1970

Ochiai, Emiko, *The Japanese Family System in Transition: A Sociological Analysis of Family Change in Postwar Japan*, Tokio, LTCB International Library Foundation 1996

Reischauer, Edwin O., *The Japanese Today: Change and Continuity*, Tokyo, Charles E Tuttle 1990

Sýkora J., „Japonská bezpečnostní politika na prahu nového tisíciletí: Zdroj stability či nová hrozba?“. In: L. Lupták (2007). *Panoráma globálneho bezpečnostného prostredia: 2006 – 2007*. Bratislava: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Togo K. (2005). *Japan's foreign policy, 1945-2003*. Leiden: Brill

Uno, S. Katherine, „The Death of 'Good Wife, Wise Mother'?", In: Gordon, Andrew (ed.), *Postwar Japan as History*, Berkeley, University of California Press 1993

Vogel, Ezra F., *Japan as Number One*, Harvard, Harvard University Press 1979

Wolferen, Karel van, *The Enigma of Japanese Power*, Knopf 1989

### **Doporučená literatura:**

Davis, Winston B., *Japanese Religion and society: Paradigms of Structure and Change*, Albany, State University of New York Press 1992

Doi, Takeo, *Anatomy of Self: The Individual Versus Society*, Tokyo, Kodansha International 1986

Hamaguchi, Eshun, „A Methodological Basis for Japanese Studies – With regard to „Relatum“ as its Foundation“, *Nichibunken Japan Review*, No. 9, 1997

Ivy, Marilyn, „Formation of Mass Culture“, In: Gordon, Andrew (ed.), *Postwar Japan as History*, Berkeley, University of California Press 1993

Prestowitz, Clyde V., *Trading Places: How We Allowed Japan to Take the Lead*, New York, Basic Books 1988

Watsuji Tetsuro, *Climate and Culture*, Tokyo , Hokuseido Press 1961

Další literatura k jednotlivým tématům bude doplněna v rámci výuky.

### **Typ výuky a zkoušky:**

písemný test